

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku H.R., R.R.
przeciwko Prezesowi K. Placówka Terenowa w K.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy R.R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2015 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację ubezpieczonego R.R. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 15 października 2014 r., III U (...), oddalającego odwołania H.R. i R.R. od decyzji Prezesa K. z 14 marca 2014 r. w przedmiocie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego ubezpieczony - reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu - wniósł skargę kasacyjną, w której przedstawił kilkanaście zarzutów obejmujących naruszenie zarówno przepisów prawa materialnego, jak i prawa procesowego. Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołaniem się okoliczność, że skarga jest „oczywiście uzasadniona”, albowiem „wskazane w skardze kasacyjnej

naruszenia przepisów postępowania są tak istotne, iż miały bardzo istotny wpływ na wynik sprawy”. W jego ocenie, skoro „nie został spełniony wymóg rozważenia na nowo całego zebranego w toku obu instancji materiału dowodowy i dokonania jego własnej, swobodnej oceny, to nie zaistniały przesłanki do wydania prawidłowego orzeczenia”. Tymczasem kwestionowany wyrok „zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa oraz podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy”. Rozpoznanie niniejszej skargi „jest zasadne i konieczne, gdyż ma na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego oczywiście wadliwego orzeczenia sądowego”. Wskazując na powyższe, ubezpieczony wniósł o uchylenie kwestionowanego wyroku w całości i zmianę decyzji organu rentowego przez ustalenie, „że odwołujący się podlegał z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników w zakresie określonym w zaskarżonej decyzji względnie nie podlegał temu ubezpieczeniu w okresie, za który zwrócono ubezpieczonemu nadpłatę składek”.

Ponadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie Sądowi Apelacyjnemu sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ubezpieczony uzasadnił konieczność przyjęcia niniejszej skargi do rozpoznania powołaniem się na jej oczywistą zasadność, wynikającą z faktu, że w sprawie doszło do „rażącego” naruszenia przepisów prawa procesowego, co miało „bardzo istotny wpływ na wynik sprawy”. Tego poglądu Sąd Najwyższy jednak nie podziela, bo zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym w dotychczasowej judykaturze, o oczywistej

zasadności skargi kasacyjnej nie można mówić zwłaszcza wtedy, gdy skarżący dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołuje się na zarzuty dotyczące obrazy takich przepisów prawa procesowego, które mają charakter ogólnych dyrektyw wyznaczających istotę postępowania apelacyjnego. Do takich zaś przepisów zalicza się w szczególności art. 382 oraz 328 § 2 w związku z art. 391 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2012 r., II PK 139/11, LEX nr 1167468). Przywołane regulacje Kodeksu postępowania cywilnego mają charakter ogólnych wytycznych skierowanych do sądu orzekającego w danej sprawie, wobec czego ze swej istoty nie mogą być w postępowaniu apelacyjnym naruszone (samodzielnie) w sposób kwalifikowany.

Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nigdy nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. W obowiązującym stanie prawnym sąd kasacyjny, będący „sądem prawa”, nie jest uprawniony do badania prawidłowości ustaleń faktycznych i oceny dowodów przeprowadzonych przez sąd drugiej instancji („sąd faktu”). Konsekwencją tego stanu rzeczy jest, że Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej pozostaje związany ustaleniami faktycznymi sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a to związanie wyklucza możliwość badania w postępowaniu kasacyjnym, czy sąd drugiej instancji przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, jak również uniemożliwia sądowi kasacyjnemu ponowną ocenę dokonanych ustaleń faktycznych (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 76 i z dnia 9 stycznia 2008 r., III UK 88/07, LEX nr 448837). Z tej perspektywy formułowanie w postępowaniu kasacyjnym zarzutu naruszenia art. 227 w związku z art. 233 § 1 k.p.c. jest niedopuszczalne, a przez to całkowicie nieskuteczne, bowiem wskazane przepisy postępowania cywilnego odnoszą się wprost do problematyki związanej z oceną wiarygodności materiału dowodowego i prawidłowości ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie. Z powyższego wynika, że powołanie się przez ubezpieczonego właśnie na „istotne” naruszenie art. 227 i art. 233 § 1 k.p.c., w żadnym wypadku nie może być argumentem świadczącym o potrzebie przyjęcia jego skargi do rozpoznania.

W ogólnym rozrachunku skargi wniesionej przez ubezpieczonego nie sposób jest uznać za „oczywiście uzasadnioną” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Tak

więc wbrew zapewnieniom skarżącego kwestionowany wyrok Sądu Apelacyjnego wcale nie jest dotknięty kardynalnymi brakami, widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy jurydycznej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 i z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

as